

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД - НОВИ ПАЗАР
Обща администрация

BCC - 4016

1.7 -03- 20

Изх. № 484
Дата: 15.03.2017 г.

ДО: Висш съдебен съвет,
Чрез: Комисия „Съдебна карта,
натовареност и съдебна статистика”

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Петина Николова – председател на Районен съд Нови пазар

Относно: отчитане на продължителността на гражданските дела

С настоящото отправям към Вас предложение за промяна на Методиката за контрол и проверка на статистическите данни отчитащи дейността на съдебните органи и съдиите в Република България в частта, касаеща за отчитане продължителността на гражданските дела. Към настоящия момент, съгласно сега действащите правила на Методиката продължителността на гражданските дела следва да се отчита от датата на образуването на делото до окончателното решаване (датата на произнасяне на съдебния акт) или прекратяване от първоинстанционния съд. При спиране на делото, този период (от спиране до даване на ход) се изключва от продължителността.

На първо място, следва да се отбележи, че деловодната програма САС „Съдебно деловодство“, с която работи Районен съд Нови пазар наред с голяма част от съдилищата в страната, не дава възможност за изключване на периода, в който делото е било спряно от продължителността на делото, а извършването на такива пресмятания ръчно е практически невъзможно особено в съдилища с голяма натовареност, с голям брой дела.

Още по-важен е друг аргумент срещу така възприетото правило. В действителност подобно правило поставя почти в невъзможност гражданските съдии да приключат делата в тримесечен срок. Това се дължи на изискванията и законодателните срокове, които новият ГПК от 2008 г. поставя. Отделно трябва да се отчетат и някои технологични срокове, без

които провеждането на производството е невъзможно. Така дори и да сведем до минимум необходимите действия по едно гражданско дело, спазването на всички законодателни срокове пак ще надвишат тримесечния срок. Ще дам един пример: При постъпване на едно дело, образувано по искова молба, която подлежи на разглеждане по общия ред, то се разпределя на съдията докладчик в същия ден. Нека да приемем, че в същия ден му се докладва и за нуждите на примера да приемем, че същият ден докладчикът констатира редовност и допустимост на иска и разпорежи да се връчат преписи от исковата молба и доказателствата на ответниците. За връчването на тези документи е необходим определен технологичен срок. Ако ответната страна живее в населено място, в което е седалището на съда и става дума за малко населено място, срокът е до една седмица обикновено. Ако ответната страна не живее в населено място, в което е седалището на съда или става дума за голямо населено място, срокът е до един месец, а за най-големите градове (София, Варна и др.) или за отдалечени дестинации – до месец и половина, дори два. За нуждите на примера нека приемем, че преписите от исковата молба и доказателствата са връчени в срок до една седмица от постъпването на делото в съда. От този момент започва да тече законовия едномесечен срок по чл. 131 от ГПК за отговор на ответника. След изтичане на този срок, съдията има задължението да насрочи делото като се произнесе по доказателствените искания направени с исковата молба и отговора, както и евентуално да състави проект за доклад (последният разбира се не е задължителен, но е Инспектората към ВСС няколкократно е подчертавал колко положителен момент е изготвянето на такъв по делото). За нуждите на примера нека приемем, че съдията докладчик е успял да напише определението по чл. 140 от ГПК (с което насрочва делото, произнася се по писмените доказателства и съставя проект за доклад) в първия ден след изтичане на срока за отговор от ответника. Нека отново за нуждите на примера нека приемем, че призовките за съдебното заседание са връчени в срок до една седмица от изтичане на срока за отговор от ответника. По закон те трябва да бъдат връчени поне седем дена преди датата на съдебното заседание, т.е. в идеалния случай, който сме създали, заседанието ще е една седмица след връчване на призовките (две седмици след дена, в който докладчикът е написал определението по чл. 140 от ГПК). Нека За нуждите на примера да приемем, че се проведе само едно съдебно заседание и съдът има по закон един месец да произнесе решението си. Дори и при този сведен до минимум пример делото ще приключи в срок до 2 месеца и три седмици от образуването си.

Трябва обаче да имаме предвид, че този вариант е практически невъзможен по няколко съображения – освен ако натовареността на даден съд не е под 20 дела месечно на съдия, не е възможно разпореждането на съдията докладчик да е в деня на постъпване на делото. Дори в най-добрия случай това ще е на следващия ден след постъпване на делото. Освен това само в случай, че този съдия разглежда под 20 дела месечно ще може да насрочи делото в срок от 2 седмици след определението по чл. 140 от ГПК. Даже и за бързите производства законодателят е предвидил да се насрочват в

триседмичен срок от това определение, а в действителност граfiците на съдиите за запълнени поне за месец – месец и половина напред в средно натоварен съд, а в съдилищата с по-голяма натовареност и за 3-4 месеца напред. Това прави невъзможно гражданските съдии да приключат делата в тримесечен срок дори и в най-опростените случаи.

Допълнително при констатиране на нередовност на исковата молба се определя срок за отстраняване на нередовността, който е 7-дневен по закон, но към него следва да се добавят и технологичните срокове по връчване на съобщението на съда до страната, че трябва да отстрани определени нередовности в искането си. Ако по делото има експертиза, трябва да бъде предвиден срок, който ще е необходим за страната да внесе депозит за вещото лице, после да се призове вещото лице, след това експертът трябва да изготви експертизата и да я внесе в 7-дневен срок преди датата на съдебното заседание, което често прави невъзможно насрочването на такива дела в срок по-малък от месец и половина след изтичане на срока за отговор на ответника. Ако страните по делото не живеят в населено място, в което е седалището на съда или става дума за голямо населено място, срокът за връчване на съдебните книжа също е по-голям от този, който приехме за горния пример, а това е много по-често явление от това страните да живеят в населеното място на съда.

Още по-сложно е положението с търговските дела, по които се извършва двойна размяна на книжа – там отговорът също се връчва на ищеца като му се определя срок за допълнителна искова молба, а допълнителната искова молба се връчва на ответника с възможност за допълнителен отговор. Така само сборът на законовите срокове по едно търговско дело възлиза на 3 месеца без да се броят технологичните срокове за връчване на съдебните книжа или евентуално възможните усложнения – наличие на експертизи, нередовност на подадените искания, насрещни искове и т.н.

Точно тази причина даде повод през 2009 г. действащия тогава Висш съдебен съвет да приеме, че след приемането на новия ГПК през 2008 г. да вземе решение да промени начина, по който се отчита продължителността на гражданските дела като същите се отчитат от датата на първото съдебно заседание до постановяване на окончателен съдебен акт. За да се държи отчетност обаче за времето преди насрочване на делото в открито съдебно заседание, се въведе форма за отчитане на срока необходим за размяна на книжа, който обхваща времето от образуване на делото до нарочването му в открито съдебно заседание.

Настоящата Методика беше приета през 2015 г. промяната на този елемент от Методиката не беше обсъждано предварително.

Изложеното по горе е и причината да Ви предложи да промените посоченото правило в Методиката за контрол и проверка на статистическите данни отчитащи дейността на съдебните органи и съдиите в Република България като отчитането на продължителността на гражданските дела отново се засича от датата на първото съдебно заседание до постановяване на окончателен съдебен акт. Така или иначе и настоящата методика запази формата за отчитане на срока необходим за размяна на книжа, който обхваща

времето от образуване на делото до нарочването му в открито съдебно заседание.

Искрено се надявам, че това предложение ще бъде обсъдено и прието от Вас. Целта на настоящото е само да се подпомогне работата на Висшия съдебен съвет при съставяне на адекватни правила за отчитане дейността на съдилищата.

Пожелавам Ви приятна и успешна работа.

С уважение:

Адм. ръководител –
председател на Районен съд - Нови пазар:

/Л. НИКОЛОВА/

